

Tieinfran turvallisuuden hallinta -direktiivin muutokset ja katsaus tieliikennelain uudistukseen

Tieturvallisuusarvioijien ajankohtaispäivä 29.10.2019

Eeva Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö

Direktiivin soveltamisala laajenee

- Nykyisin TEN-T-verkkoon kuuluvat tiet
- Jatkossa lisäksi kaikki moottoritiet ja päätiet
- Lisäksi kaupunkialueiden ulkopuoliset tiet, joiden rakentamiseen on käytetty EU-rahoitusta
 - Ei kuitenkaan tiet, jotka eivät ole avoinna yleiselle moottoriajoneuvoliikenteelle, ja tiet, joita ei ole suunniteltu yleisen liikenteen käyttöön
- Pääteihin kuuluvat kunkin jäsenvaltion kaupunkialueiden ulkopuoliset tiet, jotka yhdistävät suuria kaupunkeja tai alueita tai molempia ja kuuluvat moottoriteiden jälkeen ylimpään tieluokkaan
- Jäsenvaltiot voivat sulkea joitain teitä soveltamisalan ulkopuolelle alhaisiin turvallisuusriskeihin ja liikennemääriin liittyvin perustein, tai ottaa joitain muita teitä mukaan soveltamisalaan
- Soveltamisalaan kuuluvista teistä ilmoitetaan komissiolle ja komissio julkistaa koko unionin osalta luettelon soveltamisalaan kuuluvista teistä

Uusi verkon laajuinen tieturvallisuusarviointi

- Koko direktiivin kattamasta tieverkosta tehdään joka viides vuosi ns. verkon laajuinen tieturvallisuusarviointi (1. kerran 2024 mennessä)
- Korvaa nykyisen tieverkon käyttöä koskevan selvityksen ja sen perusteella tehtävän luokitukset
- Arvioidaan onnettomuusriskiä ja vaikutusten vakavuuden riskiä seuraavin perustein:
 - Ensisijaisesti tien suunnitteluominaisuuksien (sisäänrakennettu turvallisuus) silmämääräinen tarkastus joko paikalla tai sähköisesti
 - Analyysi niistä tieverkon osuuksista, jotka ovat olleet käytössä yli kolme vuotta ja joilla on tapahtunut suuri määrä vakavia onnettomuuksia suhteessa liikennevirtaan.
- Tiet luokitellaan arvioinnin perusteella vähintään kolmeen kategoriaan niiden turvallisuustason mukaan
- Komission antaa ohjeita menetelmistä
- Liitteessä III ohjeellisia elementtejä verkon laajuisessa arvioinnissa huomioitavaksi

Tieturvallisuustarkastukset

- Nykyisenkaltainen vaatimus määräaikaisista tieturvallisuustarkastuksista
- Uutena vaatimuksena yhteiset tarkastukset tunneliturvallisuudirektiivin soveltamisalaan kuuluvien tunnelien ja tämän direktiivin alaan kuuluvien teiden välisillä siirtymäalueilla vähintään joka kuudes vuosi
- Lisäksi verkon laajuisen arvioinnin pohjalta kohdennettuja tarkastuksia tai suoria korjaustoimenpiteitä
 - Uudessa liitteessä IIa ohjeellisia elementtejä kohdennetuissa tarkastuksissa huomioivaksi
- Menettelyjen seuranta koskevissa uusissa säännöksissä edellytetään lisäksi:
 - korjaustoimenpiteiden kohdentamista matalan turvallisuustason kohteisiin, joissa on suurin potentiaali turvallisuuden parantamiseen ja onnettomuuskustannusten säästöihin
 - jäsenvaltioiden ylläpitämää priorisoitua riskiperustaista toimintaohjelmaa

Suojattomien tienkäyttäjien huomiointi

- Varmistettava, että suojattomien tienkäyttäjien tarpeet otetaan huomioon kaikissa direktiivin mukaisissa menettelyissä
- Lisäksi varmistettava, että kansallisissa turvallisuusauditoijien koulutusohjelmissa huomioidaan suojattomiin tienkäyttäjiin liittyvät näkökohdat

Tiementkinnät ja liikennemerkit

- Tiementkintöjä ja liikennemerkejä koskevissa prosesseissa kiinnitettävä erityistä huomiota merkkien ja merkintöjen luettavuuteen ja havaittavuuteen ihmiskuljettajat ja automaattiset ajoavustusjärjestelmät huomioiden
- Komission on perustettava jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä arvioimaan mahdollisuudet luoda yhteisiä teknisiä ohjeita
- Arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti:
 - kuljettajaa avustavien eri teknologioiden ja infrastruktuurin välinen vuorovaikutus
 - sään ja ilmakehään liittyvien ilmiöiden sekä liikenteen vaikutus unionin alueella käytössä oleviin tiementkintöihin ja liikennemerkkeihin
 - eri teknologioiden edellyttämien huoltotoimien tyyppi ja tiheys, mukaan luettuna kustannusarvio
- Arvioinnin on sisällettävä UNECE konsultaatio.
- Komissio voi antaa täytäntöönpanoasetuksella arviointi huomioiden yhteisiä teknisiä ohjeita liittyen jäsenmaiden prosesseihin.

Raportointi ja muut muutokset

- Jäsenmaiden on raportoitava verkon laajuksen tieturvallisuusarvioinnin pohjalta tehtävästä teiden turvallisuusluokittelusta viiden vuoden välein.
 - Yhteisen metodologian mukaisesti, jos mahdollista
 - Lueteltava myös kansallisten suuntaviivojen päivitykset, kun niitä on tehty
 - Komissio analysoi jäsenmaiden raporttien perusteella direktiivin implementointia ja tarvittavia jatkotoimia
- Komission julkaisee verkossa kartan direktiivin soveltamisalasta korostaen eri turvallisuuskategorioiden kuuluvat tiet
- Jäsenmaiden on pyrittävä luomaan kansallinen verkossa toimiva järjestelmä, jolla mahdollistetaan tienkäyttäjien ja ajoneuvojen vapaaehtoinen raportointi turvallisuusriskeistä
- Liitteisiin tehdään vähäisiä muutoksia (IIa ja III kuitenkin kokonaan uudet). Komissio voi päivittää liitteitä teknologisen kehityksen huomioimiseksi delegoiduin säädöksin

Direktiivin voimaantulo ja kansallinen täytäntöönpano

- Sopimus direktiivin sisällöstä saavutettiin helmikuussa 2019
 - Hyväksyntämenettelyt saatu päätökseen lokakuussa 2019
 - Ei vielä voimassa, odottaa julkaisua Euroopan unionin virallisessa lehdessä (voimaantulo 20 päivää julkaisusta)
 - Direktiivin edellyttämät muutokset on täytäntöön pantava kansallisesti 24 kk sisällä direktiivin voimaantulosta
- Edellyttää muutoksia lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä, määräyksiin ja ohjeisiin

Uusi tieliikennelaki - katsaus

Tavoitteena mm.

- Koota yhteen tieliikenteessä käyttäytymistä koskeva lainsäädäntö
- Poistaa tulkinnanvaraisuutta ja puutteellisuuksia.

Mikä muuttuu?

- Normisto kootaan yhteen ja yksittäisten säännösten määrää vähennetään.
- Sääntely uudistetaan paremmin vastaamaan perustuslain vaatimuksia.

Voimaantulo 1.6.2020

Seuraamusjärjestelmä

- Lain suuri yksittäinen muutos on vähäisten rikkomusten seuraamusjärjestelmän uudistaminen, jossa rikesakkoihin ja sakkomenettelyyn liittyvästä järjestelmästä luovutaan ja säädettäisiin uusi laaja-alainen liikennevirhemaksu.
- Ajoneuvokohtainen liikennevirhemaksu on mahdollista määrätä ajoneuvoa pysäyttämättä automaattisen liikennevalvonnan yhteydessä havaitusta rikkomuksesta. Edellyttäen, että kuljettaja on tunnistettavissa.

Poimintoja liikenteessä näkyvistä muutoksista

- Taajamassa vasemmalle puolelle tietä pysäyttäminen ja pysäköinti on sallittu myös kaksisuuntaisella tiellä, jos se ei vaaranna eikä haittaa liikennettä.
- Tiemerkinnoissä vastakkaiset ajosuunnat erottava sulkuviiva, varoitusviiva ja sulkualue on nykyisen keltaisen sijaan valkoinen. Keltainen jää tilapäisten tiemerkinntöjen ja pysäyttämisrajoitusmerkintöjen väriksi.

Uusia liikennemerkkejä

- Merkillä C43 osoitetaan paikka, jossa pysäyttäminen on sallittu vain kuormaavilta ja kuormaa purkavilta ajoneuvoilta sekä matkustajan ottamista tai jättämistä varten.
- Lisäkilvellä H21 osoitetaan ladattaville sähkökäyttöiselle ajoneuvolle tarkoitettu latauspaikka.
- Merkillä C48 kielletään nastarenkailla varustetulla moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajo. Merkin käyttökohteita ovat esimerkiksi yksittäiset kadut jossa on tarve rajoittaa katupölyn syntymistä. Kielto ei koske ajoa kadun varrella olevalle kiinteistölle, jos sille ei ole muuta ajokelpoista yhteyttä.
- Merkillä C5 (traktorilla ajo kielletty) osoitettu kielto laajennetaan koskemaan myös kevyttä nelipyörää. Kielto ei koske traktoreita, joiden rakenteellinen nopeus on yli 60 kilometriä tunnissa.
- Merkki D10 (vähimmäisnopeus) osoittaa nopeuden, jota ei saa alittaa, ellei liikennetilanne sitä edellytä
- Merkillä E30 osoitetaan kahden ajokaistan yhdistyminen, jossa ajoneuvot toisensa huomioon ottaen vuorotellen siirtyvät jatkuvalla ajokaistalle niin sanotun vetoketjuperiaatteen mukaisesti.

Pyörätien jatke

B5

B6

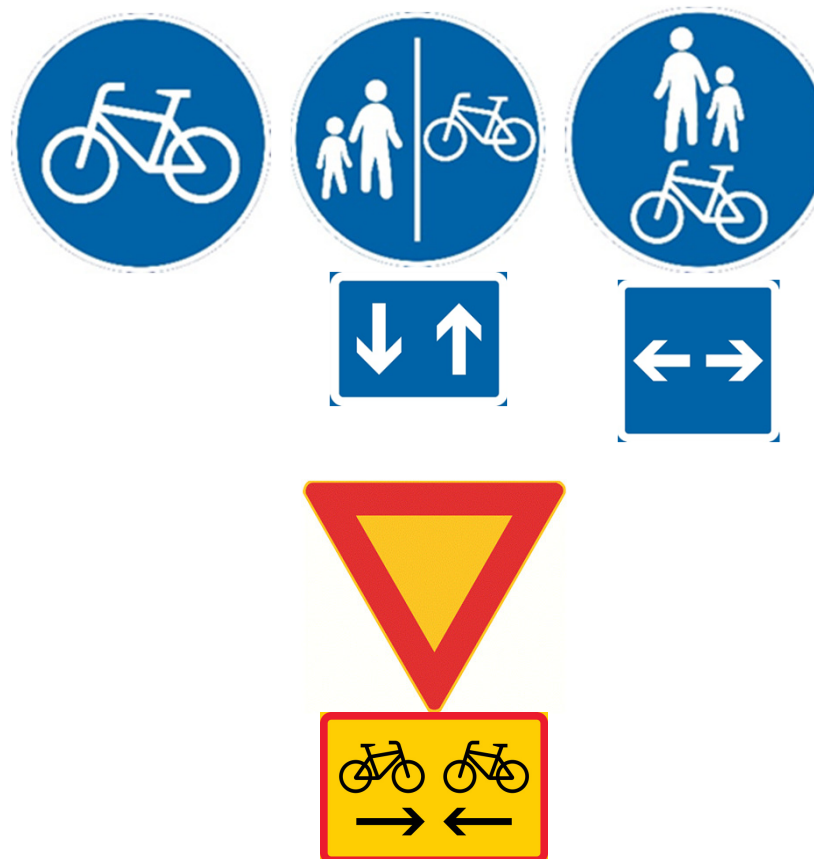

B7

- Nykyisin pyöräilijä ei pysty päättelemään ylityspaikan merkinnöistä, onko voimassa pyörätieltä ajoradalle tulevan väistämisvelvollisuus, vai onko autoille osoitettu väistämisvelvollisuus liikennemerkillä
- Laissa uutena säännöksenä on, että pyörätien jatke merkitään vain, jos väistämisvelvollisuus ajorataa ylittäviä kohtaan on osoitettu liikennemerkillä B5, B6 tai B7. Pyörätien jatke merkitään myös liikennevalo-ohjatussa ajoradan ylityskohdassa.

Pyörätie

- Kaksisuuntainen pyörätie osoitetaan lisäkilvellä
- Jos kaksisuuntainen pyörätie on vain tien vasemmalla puolella ja ajoradan oikealla puolella olevan pientareen tai ajoradan oikean reunan käyttö on kulkureitin tai muun vastaavan syyn vuoksi turvallisempaa, polkupyöräilijä saa käyttää piennarta tai ajoradan oikeaa reunaa.
- Kaksisuuntaisesta pyörätiestä kerrotaan lisäkilvellä väistämisvelvollisuus risteyksessä -merkin yhteydessä.

Poimintoja käyttösäännöksistä

- Talvirenkaiden käyttövelvoite marras-maaliskuussa, jos keli edellyttää. Vastaa Ruotsin ja Ahvenanmaan käyttösääntöjä
- Turvavyö ja muut istuinpaikan turvalaitteen käyttövelvoite myös traktorille ja moottorityökoneelle
- Ei enää poikkeusta turvavyön ja suojakypärän käyttövelvollisuudesta taksinkuljettajalla, katsastajalla, invamopon tai -mp:n kuljettajalla
- Polkupyörässä käytettävä punaista takavaloa pimeään tai hämärään aikaan taikka näkyvyyden ollessa sään vuoksi tai muusta syystä huonontunut

”Korjauspaketti”

- Muusta lainsäädännöstä tulevat muutokset
 - Virastouudistus
 - HCT-ajoneuvot
 - Moottorikelkat
- Tekniset korjaukset
- Lausunnoille 2019
- Eduskunnalle kevät 2020
- Voimaan 1.6.2020

Kiitos!